

# Er is geen plaats Kerst 2020

Lucas 2: 1-20

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. <sup>2</sup>Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. <sup>3</sup>Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. <sup>4</sup>Jozef ging van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de **stad van David die Betlehem heet**, aangezien hij van David afstamde, <sup>5</sup>om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. <sup>6</sup>Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, <sup>7</sup>en ze bracht een zoon ter wereld, haar **eerstgeborene**. Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen **geen plaats was in het nachtverblijf van de stad**.

<sup>8</sup>Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. <sup>9</sup>Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. <sup>10</sup>De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom **jullie goed nieuws** brengen, dat het hele volk met **grote vreugde** zal vervullen: <sup>11</sup> vandaag is in de **stad van David jullie redder** geboren. Hij is de **messias, de Heer**. <sup>12</sup>Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.' <sup>13</sup>En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

<sup>14</sup>'Eer aan God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.'

## Kerstverhaal (Sofie)

De koning en de koningin gingen op staatsbezoek in Rusland.

Ze bezochten vele projecten en ook een weeshuis met wel honderd kinderen, die geen ouders meer hadden.

De koningin, die elke dag voor haar eigen kinderen voorleest, besloot ook een verhaal te vertellen aan de weeskinderen. Ze vertelde het kerstverhaal.

Dat hadden de meeste kinderen nog nooit eerder gehoord.

Iedereen zat dan ook aandachtig te luisteren naar het verhaal van Maria en Jozef, die geen plaatsje in de herberg konden vinden en uiteindelijk onderdak vonden in de stal, waar het kindje Jezus geboren werd en door Maria in de kribbe werd gelegd.

Na afloop van het verhaal besloten de vrijwilligers dat dit voor de kinderen een mooie gelegenheid was om wat te gaan knutselen en Het Kerstverhaal uit te beelden.

Ze gaven alle kinderen wat gekleurd karton om een kribbe te maken en een geel papieren servetje voor het stro.

Het kindje Jezus werd uit vilt geknipt en voor het dekentje kregen ze nog wat lapjes.

De kinderen gingen enthousiast aan de slag. De juffen hielpen wat en het kindje dat het eerste klaar was, toonde zijn kunstwerk aan de koningin.

Maar wat was dat ?...

In de kribbe lag niet één kindje... nee, er lagen er twee.

De koningin vroeg : "Waarom heb je dat zo gedaan ?"

Misha deed zijn armen over elkaar, trok een gewichtig gezicht en gaf heel serieus zijn versie van Het kerstverhaal.

Hij herhaalde het hele Kerstverhaal.

Tenminste, tot op het moment dat Maria het kindje in het kribbetje legde.

Toen begon zijn verhaal een eigen leven te leiden.

"Het kindje Jezus keek mij aan", zei Misha heel ernstig.

Het zei, "Misha, heb jij wel een plaatsje om te slapen ?"

Ik vertelde aan Jezus, dat ik geen papa en mama had en dat ik nergens een huisje had.

Jezus zei toen dat ik maar bij Hem in de kribbe moest kruipen. En dat was lekker warm.

Toen kleine Misha zijn verhaal beëindigd had, stonden er traantjes in zijn ogen.

Maar van binnen was het bij Misha warm, want Hij had iemand gevonden, die hem nooit zou achterlaten en "voor altijd" bij hem zou blijven.

Misha had geen mama en papa en geen huisje, wel onderdak, maar geen warme thuis.

Voor Jezus was het anders. Er was geen onderdak voor hem, wel een vader en een moeder die hem warm verwelkomden als thuis.

Maar beiden hebben iets gemeen: er was voor hen geen plaats op deze wereld.

Mijn grootmoeder had daar een geweldige uitdrukking voor: er zijn mensen, zei ze, die zijn gewoon van het ganzenbord gegooid. Ze kunnen niet meedoen.

Er zijn mensen voor wie er nooit plaats is in deze wereld, er zijn mensen die zich tijdelijk van het ganzenbord geworpen voelen.

Werknemers in de horeca, bedrijven die de coronacrisis niet overleefden, uitgewezen vluchtelingen, mensen die op de arbeidsmarkt niet meer binnengeraken, mensen die behoefte hebben aan gemeenschap, hele volkeren, zoals de Armeniërs die tussen de Turken en de Israël's niets te betekenen hebben. Er is voor hen geen veilige plek, er is voor hen zelfs geen plek in het journaal. De vluchtelingen op Lesbos, voor hen is geen plaats op het droge en ook geen plaats op de Europese agenda. Er is geen plaats in de wachtzaal van de dokter, er is geen plaats in vele ziekenhuizen in de wereld. Er is geen plaats, nauwelijks plaats, voor een kerstdienst. Er is geen plaats voor de zestiende die in de kerk wil aanschuiven. Er is geen plaats voor ons bekende lied: Komt allen tezamen.

Maar in ons verdriet worden we in het kerstverhaal wel ontzettend getroost. Die grote God, die zich al eeuwen had aangekondigd – op voorhand gereserveerd bij monde van profeten - ... Voor hem was er ook geen plaats. Hij ging gewoon geboren worden naast en temidden van al die andere thuis- en plaatslozen.

God kwam niet ter wereld, binnen in de warmte van de herberg, maar buiten in de stal.

God kwam niet ter wereld in de drukte van de herberg, maar wel in de stilte buiten.

God kwam niet ter wereld in het licht van de herberg, maar in het donker van de nacht.

Alleen buiten in de stal of in de broodbak aan de buitenkant van de herberg, zo je wil, alleen in de stilte en de rust, alleen in het donker van de nacht kon God tot ons komen.

Waar had Elia hem van tevoren ontmoet? In de hevigheid van de storm? In de kracht van de aardbeving? Nee, in de stilte van de briesje, subtiel, maar echt, niet spectaculair, maar wel indruk-wekkend, je gaat er bijna aan voorbij, als je niet oplet, heb je hem niet gezien, maar wie waakzaam is, de ogen open houdt, die weet... Hij is er, die God die geen vaste voet krijgt op de aarde.

Dat God in die donkere stilte buiten kwam, is ook een teken dat wij hoopvol mogen aangrijpen. Ik weet niet of u op een druk kerstfeest het gevoel hebt gehad dat God erbij was of dat u zijn kind in uw hart ontvangen hebt. – eerder zijn we dan dankbaar wanneer de organisatie lukt en de mensen blij zijn. Het is niet in de drukte dat we God ontmoeten. Het is eerder in de situatie van het meisje met de zwavelstokjes, zij die wordt buitengesloten, die niet meer genoeg warmte heeft om de nacht door te komen, die van eten alleen maar kan dromen.

In deze coronatijd zijn we allemaal een beetje verstoken van het gezellige, het allen-samen, we hebben verdriet om mensen van wie we weten dat ze nu echt alleen zijn, soms is ook alleen met zijn twee niet okee. Misschien is er nu wel wat meer tijd om God een plaats te geven.

Tot 2004 werd Jezus geboren in een stal. De Nieuwe Bijbelvertaling maakte daar abrupt een einde aan. Vanaf dan was het een kindje in doeken – de doeken bleven vaste waarde – in een broodbak. Het kon wel eens een loofhut zijn geweest. We weten allemaal dat de datum van kerst door Romeinen op 25 december is geplaatst, op de dag van de zonnegod Mithras. Daar komen ook de geschenken vandaan, trouwens, ze komen echt niet vanuit het verhaal van de drie wijzen! Maar mocht Jezus echt zo midden in de winterkou geboren zijn, dan hadden we daar vast wel meer details van vernomen. De echte verjaardag van onze Heer ligt wellicht ergens in het vroege najaar, misschien wel op het Loofhuttenfeest. Alle belangrijke zaken, zoals de opstanding en de komst van de Heilige Geest vallen trouwens op joodse feesten. Waarom dan niet de geboorte van de Messias, waarnaar op het Loofhuttenfeest werd uitgekeken!

De Loofhut drukt juist ook de kwetsbaarheid van de mens uit en de afhankelijkheid van God. De redding en de bescherming komt van boven.

Zo is ook kerst uit de hemel neergedaald, de aarde raakt in bloei. Er kwam een kind van hogerhand. Midden in de winternacht, ging de hemel open... U herkende misschien een paar liedteksten...

De meest expliciete verzen in het bijbelse kerstverhaal vind ik vers 11: vandaag is in de **stad van David jullie redder** geboren. Hij is de **messias, de Heer**.<sup>12</sup> Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.'

Het wordt allemaal in één adem genoemd: De stad van David, de Messias, de Heer én het pasgeboren kind in de voederbak, het kwetsbare kind...

Het teken van de geweldige Messias, Redder, Heer is een baby in een kribbe... bij wijze van spreken in zijn billetjes onder de blote sterrenhemel. Wordt het duidelijk, dat het niet anders kon dan dat God in zijn zwakte en breekbaarheid wilde komen?

Maar waarom? Wij willen een sterke God zien!

Ja waarom kwam God in zijn zwakte en broosheid naar onze wereld... ??

Ik las een tekst over “goed leren bloggen”, met andere woorden: zo schrijven dat je publiek leest wat je schrijft. Het ging over zakelijk bloggen, reclame maken voor je product en de beste tip was deze: laat je eigen breekbare kant zien, stel je kwetsbaar op, dan boezem je vertrouwen in.

Daar hebt je ‘t. Als God als mens naast ons wilde staan, moest hij zich kwetsbaar opstellen. We zouden zijn diepe gevoeligheid nooit vertrouwd hebben, wanneer hij aan het koninklijk hof was geboren, wanneer hij als stoere legerleider de Romeinen had verslagen. We zouden hem verafgood hebben en we zouden God vergeten zijn.

De kwetsbare, machteloze, broze God is die waarnaar we steeds weer op zoek gaan. Vooral wanneer we ons op dezelfde plek bevinden, als het meisje met de zwavelstokjes, als de geïsoleerde coronapatiënt, als de vluchteling die zijn hoofd nergens kan neerleggen. We vinden God veel makkelijker daar, dan in de drukte van onze bezigheden. Hij zocht het ook zelf vooral daar.

Daar waren ook herders. Voor hen had de maatschappij ook geen plaats. Was niet nodig, ze sliepen bij hun schapen. Maar ook zij vonden God, daar buiten, in de stilte en in het donker van de nacht, weg van de drukte en het streven en de zelfrealisering van de mensen.

Ze zagen het kind, ze keerden terug en ze prezen God en loofden God, dat waren de enige woorden die ze nog konden zeggen, roepen, zingen.

In welke ellende je ook zit –

Nee, juist in je ellende, zul je het kind weer tegenkomen.

Wij moeten afleren, echt afleren, om bij rampen – kleine en grote, in ons eigen leven of in dat van de mensheid – wij moeten het afleren om God ter verantwoording te roepen. Wij zijn de antwoordende wezens, de Maria’s, die

“ja” zei. De herders, die God loven en prijzen, omdat onze kwetsbaarheid de zijne is tegengekomen en het een warme ontmoeting werd.

De herders zullen het ook eigenaardig gevonden hebben, God als kindeke in de armen van een niet-getrouwde jonge vrouw, maar ze antwoordden God, met geloof en met vreugde.

Geen extravert type? Doe dan als Maria: ze bewaarde de woorden in haar hart. Ze bleef erover nadenken.